

EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 15.-17.3.2023

KOMISSION PERUSTELTU LAUSUNTO ASIASSA INFR(2021)2058; Työntekijöiden lähettämistä koskevan täytäntöönpanodirektiivin 2014/67/EU noudattaminen

Perusteltuun lausuntoon vastaaminen – Työntekijöiden lähettäminen – Täytäntöönpanodirektiivi 2014/67/EU – Hallinnolliset vaatimukset ja valvonta – Epäedulliselta kohtelulta suojaaminen

Suomi on 26.1.2023 vastaanottanut perustellun lausunnon, jolla komissio on jatkanut Suomea vastaan aiemmin aloittamaansa rikkomusmenettelyä. Komissio katsoo, että Suomen lainsäädäntö ei ole kaikilta osin työntekijöiden lähettämistä koskevan täytäntöönpanodirektiivin vaatimusten mukainen.

Muistiossa ehdotetaan, että Suomen vastauksessa ilmoitetaan, että Suomessa aloitetaan välittömästi virkamiesvalmistelu lainsäädännön tarkistamiseksi siten, että se vastaisi paremmin direktiivin vaatimuksia. Vastauksessa annettaisiin myös aikatauluarvio lainsäädäntömuutosten etenemisestä.

Perusteltu lausunto on rikkomusmenettelyn toinen vaihe. Jos komissio ei tyydy Suomen siihen antamaan vastaukseen, se voi saattaa asian rikkomuskanteena unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Määräaika perusteltuun lausuntoon vastaamiselle päättyy 27.3.2023.

Asian tausta ja aikaisemmat vaiheet

Työntekijöiden lähettämistä koskevalla täytäntöönpanodirektiivillä 2014/67/EU¹ (jäljempänä 'direktiivi') vahvistetaan yhteiset puitteet asianmukaisille säännöksille, toimenpiteille ja val-

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/67/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta sekä hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta, EUVL L 159, 28.5.2014, s. 11–31.

vontamenettelyille lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin 96/71/EY paremman ja yhtenäisemmän täytäntöönpanon, soveltamisen ja noudattamisen varmistamiseksi käytännössä. Suomessa asiaan liittyviä säännöksiä sisältyy muun muassa työntekijöiden lähettämisestä annettuun lakiin (447/2016).

Komissio antoi Suomelle direktiivin noudattamista koskevan virallisen huomautuksen 15.7.2021. Siinä komissio katsoi, että Suomi ei ole noudattanut eräitä direktiivin 9 artiklan, 11 artiklan 5 kohdan sekä 12 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

Suomen 15.10.2021 päivätyssä vastauksessa viralliseen huomautukseen ilmoitettiin, että Suomen viranomaiset käynnistävät lainsäädäntömuutosten valmistelun siltä osin kuin komissio on kiinnittänyt huomiota työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 8 §:n 3 momentin, 10 §:n 2 momentin ja 7 §:n 5 momentin säännösten yhteensopivuuteen direktiivin 9 artiklan kanssa. Muilta osin komission väitteet kiistettiin.

Unionin oikeus

Direktiivin 9 artiklassa säädetään siitä, mistä hallinnollisista vaatimuksista ja valvontatoimenpiteistä jäsenvaltiot voivat lähetettyjen työntekijöiden osalta säätää. Artiklassa säädetään seuraavasti:

1. Jäsenvaltiot voivat säätää vain sellaisista hallinnollisista vaatimuksista ja valvontatoimenpiteistä, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että tässä direktiivissä ja direktiivissä 96/71/EY säädettyjen velvoitteiden noudattamista valvotaan tehokkaasti, edellyttäen, että hallinnolliset vaatimukset ja valvontatoimenpiteet ovat perusteltuja ja oikeasuhteisia unionin oikeuden mukaisesti.

Näitä tarkoituksia varten jäsenvaltiot voivat säätää erityisesti seuraavista toimenpiteistä:

a) toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle palveluntarjoajalle asetettava velvollisuus antaa vastuussa oleville kansallisille toimivaltaisille viranomaisille viimeistään palvelujen tarjoamisen aloittamishetkellä vastaanottavan jäsenvaltion virallisella kielellä tai yhdellä sen virallisista kielistä taikka vastaanottavan jäsenvaltion hyväksymällä yhdellä tai useammalla muulla kielellä yksinkertainen ilmoitus, joka sisältää asiaankuuluvat tiedot, joita tarvitaan tosiasiallisten valvontatoimien toteuttamiseksi työpaikalla, mukaan lukien:

- i) palveluntarjoajan henkilöllisyys;*
 - ii) selvästi yksilöitävissä olevien lähetettyjen työntekijöiden ennakoitu lukumäärä;*
 - iii) jäljempänä e ja f alakohdassa tarkoitetut henkilöt;*
- [...]*

b) velvoite pitää saatavilla tai asettaa saataville ja/tai säilyttää paperikopio tai sähköinen kopio työsopimuksesta tai vastaavasta neuvoston direktiivissä 91/533/ETY (13) tarkoitetusta asiakirjasta, mukaan luettuna tapauksen ja tarpeen mukaan kyseisen direktiivin 4 artiklassa tarkoitetut lisätiedot, palkkalaskelmista, työaikakirjanpidosta, josta käy ilmi vuorokautisen työajan alku, loppu ja kesto, ja palkanmaksun suorittamista koskevasta todistuksesta tai kopiot vastaavista asiakirjoista lähetettynä olon ajan vastaanottavan jäsenvaltion alueella

olevassa helppopääsyisessä ja selvästi yksilöidyssä paikassa, kuten työpaikalla tai rakennustyömaalla taikka kuljetusalan liikkuvien työntekijöiden osalta asemapaikassa tai ajoneuvossa, jota käytetään palvelun tarjoamisessa;
[...]

Direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että myös sen jäsenvaltion alueella, johon työntekijät on tai oli lähetetty, on tehokkaita menettelyjä, joiden kautta lähetetyt työntekijät voivat suoraan tehdä kantelun työnantajaansa vastaan, samoin kuin oikeus käynnistää oikeudellisia tai hallinnollisia menettelyjä, kun tällaiset työntekijät katsovat, että heille on aiheutunut haittaa tai vahinkoa sovellettavien sääntöjen soveltamatta jättämisen vuoksi, myös sen jälkeen, kun työsuhde, jossa sääntöjen soveltamatta jättämisen väitettään tapahtuneen, on päättynyt.

Saman artiklan 5 kohdan mukaan 1 kohdassa tarkoitettuja oikeudellisia tai hallinnollisia menettelyjä käynnistäviä lähetettyjä työntekijöitä on suojeltava heidän työnantajansa mahdollisesti harjoittamalta epäedulliselta kohtelulta.

Komission perusteltu lausunto

Komissio on jatkanut rikkomusmenettelyä antamalla Suomelle 26.1.2023 perustellun lausunnon. Komissio on luopunut direktiivin 12 artiklan noudattamista koskevista väitteistään ja osasta direktiivin 9 artiklan noudattamista koskevista väitteistään. Se toistaa edelleen seuraavat virallisessa huomautuksessa esittämänsä väitteet.

Direktiivin 9 artikla (hallinnolliset vaatimukset ja valvontatoimenpiteet)

Komissio katsoo, että seuraavat työntekijöiden lähettämisestä annetussa laissa lähettävälle yritykselle tai palvelun vastaanottajalle säädetyt hallinnolliset velvoitteet eivät ole direktiivin 9 artiklan mukaisia:

- lähettävää yritystä koskeva velvoite Suomessa olevan edustajan kelpoisuudesta edustaa työnantajaa suomalaisessa tuomioistuimessa (lain 8 §:n 3 momentti);
- palvelun vastaanottajan velvoite varmistaa, että lähettävä yritys on tehnyt lähettämistä koskevan ilmoituksen työsuojeluviranomaiselle ja huolehtia edustajan tavoitettavuudesta (lain 13 § ja 35 §:n 2 momentti);
- lähettävän yrityksen velvoite antaa tiedot vastuuhenkilöistä lähettävän yrityksen sijoittautumisvaltiossa (lain 7 §:n 3 momentin 1 kohta);
- lähettävän yrityksen velvollisuus pitää saatavilla rahoituslaitoksen antama tosite lähetykselle työntekijälle työskentelystä maksetuista palkoista Suomessa (lain 10 §:n 2 momentti);
- rakennusalan työssä lähettävän yrityksen velvollisuus toimittaa lähettämistä koskeva ilmoitus myös rakennuttajalle ja pääurakoitsijalle työn tekemisen edellytyksenä (lain 7 §:n 5 momentti).

Direktiivin 11 artiklan 5 kohta (epäedulliselta kohtelulta suojeleminen)

Komissio katsoo, että Suomi ei noudata direktiivin 11 artiklan 5 kohtaa, koska Suomessa ei ole komission mukaan olemassa kansallisia toimenpiteitä, joilla säädettäisiin, että oikeudellisia tai hallinnollisia menettelyjä käynnistäviä lähetettyjä työntekijöitä suojellaan työnantajan harjoittamalta epäedulliselta kohtelulta.

Asian merkitys Suomen kannalta

Perusteltu lausunto on toinen vaihe SEUT 258 artiklan mukaisessa rikkomusmenettelyssä. Jos komissio ei tyydy Suomen perusteltuun lausuntoon antamaan vastaukseen, se voi saattaa asian rikkomuskanteena unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. EU-tuomioistuimen määräämät taloudelliset seuraamukset olisivat mahdollisia vasta siinä tapauksessa, että EU-tuomioistuin katsoisi Suomen rikkovan direktiivin säännöksiä eikä Suomi tämän jälkeen korjaisi lainsäädäntöään.

Komissio on antanut saman direktiivin noudattamista koskevan perustellun lausunnon myös 16 muulle jäsenvaltiolle.²

Komission esille tuomien väitettyjen puutteiden korjaaminen edellyttää muutoksia lähetettyjä työntekijöitä koskevaan lainsäädäntöön. Viralliseen huomautukseen annetussa vastauksessa mainittuja lainsäädäntömuutostarpeita on käsitelty ja pohjustettu virkamiestasolla työ- ja elinkeinoministeriössä. Perustellun lausunnon myötä tarvittavien lainsäädäntömuutosten tarve on selkeytynyt ja muutosten valmistelu ja tarvittava kolmikantainen käsittely pyritään tekemään pikaisesti.

Esitys Suomen kannaksi

Suomen kanta

Suomessa tullaan viralliseen huomautukseen annetussa vastauksessa mainittujen lainsäädäntömuutosten lisäksi aloittamaan virkamiesvalmistelu lähetettyjä työntekijöitä koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi vastaamaan paremmin direktiivin vaatimuksia myös muiden komission perustellussa lausunnossa esille tuomien kohtien osalta. Asiaa koskeva hallituksen esitys on tavoitteena antaa eduskunnalle syksyllä 2023, jolloin lainsäädäntömuutokset voisivat tulla voimaan vuoden 2024 alussa.

Suomi tulee tiedottamaan komissiota lainsäädäntömuutosten valmistelun etenemisestä.

Asian valmistelu

Asian valmisteluun ovat osallistuneet TEM:n, STM:n ja UM:n edustajat. Asiassa on kuultu Lounais-Suomen aluehallintovirastoa.

Asiaa on käsitelty oikeudelliset kysymykset –jaoston kirjallisessa menettelyssä 10.-13.3.2023.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_23_142

Esite

EU-ministerivaliokunnalle esitetään, että Suomi vastaa komissiolle edellä esitettyjen päälinjoja noudattaen.

Lainsäädäntöneuvos

Mervi Pere

Jakelu UM OIK-30 EU-tuomioistuinasioiden yksikkö

Tiedoksi TEM, STM